

Przedmiotowy system oceniania z przedmiotu wiedza o społeczeństwie dla klasy 3g -poziom rozszerzony w roku szkolnym 2025/2026

ZASADY OGÓLNE:

1. Nauczyciel na początku każdego roku szkolnego informuje uczniów o wymaganiach edukacyjnych wynikających z realizowanego przez siebie programu nauczania oraz przedstawia uczniom zasady przedmiotowego systemu oceniania.
2. Nauczyciel informuje uczniów i rodziców o sposobach sprawdzania osiągnięć edukacyjnych uczniów.
3. Oceny są jawne – zarówno dla ucznia jak i jego rodziców.
4. Sprawdzone i ocenione prace kontrolne uczeń oraz jego rodzice lub opiekunowie otrzymują do wglądu z zastrzeżeniem, iż uczeń oddaje nauczycielowi pracę w ciągu tygodnia od dnia jej otrzymania.
5. Oceny klasyfikacyjne ustala się w terminach i skali określonej w Wewnątrzszkolnym Systemie Oceniania.
6. Na ocenę semestralną i roczną z historii składa się wiedza merytoryczna, posługiwanie się terminologią właściwą przedmiotowi, umiejętność uzasadniania, argumentowania, sposób rozwiązywania problemów, kreatywność, umiejętność komunikowania, jasność, precyzyjność wypowiedzi i wykorzystywania wiedzy w nowych sytuacjach poznawczych.

II. ZASADY OCENIANIA BIEŻĄCEGO:

1. Prace pisemne: - zadania domowe w formie dłuższej wypowiedzi – referatu, opisu, notatki, wypracowania, albo w formie odpowiedzi na postawione pytania. - brak zgłoszenia nieodrobionej pracy domowej odkryty przez nauczyciela w czasie lekcji skutkuje oceną niedostateczną wpisaną do dziennika. - wyznaczone przez nauczyciela prace podlegają ocenie. - przy ocenie pisemnej pracy domowej uwzględnia się: zgodność z tematem pracy, poprawność merytoryczną, zawartość rzeczową, wkład pracy ucznia, kreatywność, spójność językową oraz poprawność ortograficzną.

2. Kartkówki: - 5-15 minutowe kartkówki (testy sprawdzające) z ostatnich trzech ostatnich tematów. Kartkówki nie muszą być przez nauczyciela zapowiedziane wcześniej i zastępują odpowiedzi ustne uczniów; - przez kartkówkę należy rozumieć pisemną formę sprawdzenia wiadomości trwającą nie dłużej niż 15 minut i obejmującą materiał nie większy niż do trzech ostatnich lekcji najczęściej pod postacią testu wyboru, pytań zamkniętych albo otwartych, lecz niewymagających dłuższej odpowiedzi; - zgłoszenie nieprzygotowania do lekcji zwalnia ucznia z pisania kartkówki;

3. Sprawdziany:

- sprawdziany przeprowadza się po zrealizowaniu każdego działu programowego i obejmują one większą partię materiału składającą się na cały zakres danego działu programowego;
- sprawdzian powinien być zapowiedziany, co najmniej jeden tydzień przed terminem jego przeprowadzenia i poprzedzony lekcją powtórzeniową;
- uczeń powinien być zapoznany z kryteriami stosowanymi przy ocenie danego sprawdzianu;
- w przypadku nieuczestniczenia w pisemnym sprawdzianie, bez względu na przyczyny, uczeń ma obowiązek poddać się tej formie sprawdzania osiągnięć w określonym przez nauczyciela terminie, niepoddanie się tej formie sprawdzania osiągnięć jest równoznaczne z wystawieniem oceny niedostatecznej;
- w przypadku nieobecności nauczyciela w dniu zapowiedzianego sprawdzianu lub uzasadnionej nieobecności klasy, termin zostanie uzgodniony ponownie, ale nie obowiązuje wtedy konieczność

tygodniowego wyprzedzenia; ocena skala 1- 6 niedostateczny 0 – 40 % dopuszczający 41 – 50 % dostateczny 51 - 70 % dobry 71 – 90 % bardzo dobry 91- 99 % celujący 100 % i powyżej - uczeń, który otrzymał ze sprawdzianu ocenę niedostateczną ma prawo do jej poprawy w ciągu dwóch tygodni od jej otrzymania.. Pierwsza ocena, to jest niedostateczna, jest odnotowana w dzienniku obok poprawianej i obydwie są brane pod uwagę przy ustalaniu oceny śródrocznej i rocznej. Poprawa sprawdzianu odbywa się tylko raz w formie pisemnej lub ustnej.

4. Wypowiedź ustna: - uczeń powinien przynajmniej raz w semestrze uczestniczyć w tej formie sprawdzania wiadomości i umiejętności; - w odpowiedzi ustnej ucznia ocenie podlega: zawartość merytoryczna wypowiedzi, w tym posługiwanie się terminologią przedmiotową, kompozycja logiczna i spójność rozwiązania, umiejętność uzasadniania i argumentowania, formułowania myśli, wyrażania sądów i opinii, jasność i precyzyjność wypowiedzi, poprawność językowa; - wypowiedź ustna ucznia na lekcji dotyczy zawsze materiału programowego z trzech ostatnich lekcji bieżących; - wystawiona ocena powinna być krótko uzasadniona przez nauczyciela;

5. Aktywność ucznia na lekcji: - uczeń ma obowiązek aktywnie uczestniczyć w lekcjach i angażować się we wszelkie czynności edukacyjne podejmowane na zajęciach przedmiotowych; - za aktywne uczestniczenie w lekcji – zgłaszanie się do odpowiedzi, kreatywną pracę w grupie zadaniowej, zgłaszanie pomysłów i rozwiązań postawionych problemów uczeń może otrzymać plusa „+”, albo za szczególne zaangażowanie nawet ocenę bardzo dobry wpisana do dziennika. Otrzymane trzy plusy w semestrze skutkują na koniec każdego semestru oceną bardzo dobry; natomiast dwa plusy – oceną dobry, zaś jeden plus w rozliczeniu semestralnym daje ocenę dostateczną. - brak jakiegokolwiek pracy ucznia na lekcji, pomimo kontroli i zwracania uwagi przez nauczyciela oraz niewykonanie żadnego ćwiczenia i zadania może skutkować oceną niedostateczną wpisana na danej lekcji do dziennika.

4 Nieprzygotowanie do lekcji: - uczeń ma prawo do zgłoszenia nieprzygotowania jeden raz w semestrze, wyjątek stanowi sytuacja gdy przedmiot jest realizowany w wymiarze większym niż dwie godziny tygodniowo - wtedy przysługuje drugie nieprzygotowanie.

- zgłoszenie nieprzygotowania obejmuje nie tylko brak opanowania wiadomości z ostatnich trzech lekcji, ale również brak zadania domowego (bez względu na jego formę, to znaczy w formie pisemnej lub prezentacji ustnej), oraz brak wymaganych pomocy naukowych (podręcznik, zeszyt przedmiotowy, zeszyt ćwiczeń, lub inne wymagane na dane zajęcia pomoce na przykład mapy, artykuły prasowe i inne); - nieprzygotowanie do lekcji należy zgłaszać na początku zajęć lekcyjnych, tuż po przerwie i przywitaniu się nauczyciela z klasą – nie jest wymagane wtedy podanie przyczyny nieprzygotowania; - w przypadku, kiedy uczeń nie jest przygotowany do zajęć, a nie zgłosił tego faktu, otrzymuje ocenę niedostateczną z wpisem do dziennika; - nieusprawiedliwione niczym nieprzygotowanie się do lekcji

5. Zeszyt przedmiotowy: - uczeń ma obowiązek posiadania zeszytu przedmiotowego na każdej lekcji wosy i prowadzenia go systematycznie; - przy ocenie zeszytu przedmiotowego uwzględnia się: kompletność, systematyczność i czytelność prowadzenia notatek, estetykę zeszytu, poprawność wykonania tabel, rysunków, wykresów itp., poprawność językową i ortograficzną. - nauczyciel może dokonać kontroli zeszytu przedmiotowego ucznia w każdym czasie, a nieusprawiedliwiony brak zeszytu na zajęciach lub stwierdzone rażące braki w zeszytcie skutkują oceną niedostateczną z wpisem do dziennika.

III. INNE POSTANOWIENIA:

1. Każdej z wymienionych form sprawdzania wiadomości i umiejętności ucznia powinna odpowiadać jedna ocena częściowa w dzienniku.
2. Zaplanowane przez nauczyciela formy sprawdzające wiedzę i umiejętności uczniów są obowiązkowe.
3. Sprawdzanie osiągnięć i postępów ucznia w nauce cechuje: obiektywizm, jawność, indywidualizacja, konsekwencja i systematyczność.

4. Uczeń jest zobowiązany do posiadania (wybranego przez nauczyciela) podręcznika, zeszytu przedmiotowego.
5. Uczeń ma prawo do dodatkowej oceny za wykonane prace nadobowiązkowe i nadprogramowe.
6. W wypadku opuszczenia przez ucznia ponad 50% zajęć lekcyjnych z wosu i braku podstaw do wystawienia oceny uczeń nie jest klasyfikowany.
7. Nauczyciel w ramach indywidualnych konsultacji w wyznaczonym terminie udziela rodzicom informacji o ocenach bieżących i postępach ucznia w nauce.

II WYMAGANIA EDUKACYJNE NA POSZCZEGÓLNE STOPNIE

Ocena niedostateczna - poniżej wymagań koniecznych: Uczeń nie opanował wiedzy i umiejętności w stopniu koniecznym, pozwalającym na kontynuację nauki na wyższym szczeblu kształcenia i nie jest w stanie kontynuować nauki w klasie programowo wyższej. Nie rozumie podstawowych wiadomości, ujętych w planie wynikowym, myli je i zniekształca. Nie jest w stanie nawet przy wydatnej pomocy nauczyciela rozwiązać problemu o elementarnym stopniu trudności. Nie opanował koniecznej, prostej terminologii. Nie opanował najważniejszych dat, pojęć, wydarzeń, nazwisk i innych podstawowych faktów. Myli elementarne fakty i zjawiska. Nie potrafi poprawnie lokalizować w czasie (na osi czasu) i przestrzeni historycznej (na mapie ściennej lub w atlasie) wydarzeń i procesów historycznych. Ma poważne trudności w samodzielnym posługiwaniu się podstawowymi źródłami informacji historycznej. Nie zna przyczyn ani skutków wydarzeń omawianych zjawisk. Jest świadomy istnienia związków teraźniejszości z przeszłością, ale nie potrafi ich sensownie wytłumaczyć. W trakcie wypowiedzi ustnej lub pisemnej przedstawia jedynie nieliczne fakty dotyczące tematu, w tym wiele z błędami i bez zachowania porządku chronologicznego i hierarchii ważności. W niewielkim stopniu i z błędami określa ramy czasowo-przestrzenne poszczególnych tematów. W większości błędnie prezentuje związki i zależności pomiędzy opisywanymi faktami i zjawiskami. Posługuje się bardzo nielicznymi, najbardziej podstawowymi terminami historycznymi, często błędnie. Formułuje nieliczne i niepoprawne wnioski. Dokonując oceny opisywanych wydarzeń i zjawisk posługuje się tylko stereotypami i ogólnikami. Poważną trudność sprawia mu analiza tekstu źródłowego i udzielenie odpowiedzi na postawione do tekstu pytania. Jego wypowiedzi ustne i pisemne są nieudolne i nie spełniają wymogów kompozycyjnych i językowych. Zeszyt przedmiotowy prowadzi bardzo niesystematycznie, posiada duże luki w materiale lekcyjnym i zadaniach domowych. Nawet przy pomocy nauczyciela nie potrafi wykonać prostych poleceń wymagających zastosowania podstawowych umiejętności przedmiotowych. Na lekcjach jest bierny i nie angażuje się w proces nauczania. W ciągu roku szkolnego wykazuje niską frekwencję i posiada dużo nieusprawiedliwionych godzin. Pomimo działań wspomagających ze strony nauczyciela nie spełnia kryteriów oceny dopuszczającej.

Ocena dopuszczająca – poziom wymagań koniecznych: Uczeń ma poważne braki w wiedzy i umiejętnościach przedmiotowych, ale przyswoił je w stopniu nieco poniżej wymagań programowych, z tego powodu nie jest w stanie samodzielnie rozwiązywać nawet prostych zadań o niewielkim stopniu trudności, nie jest w stanie samodzielnie pracować i aktywnie uczestniczyć w zajęciach. Spore braki wiedzy w zakresie podstawy programowej nie uniemożliwiają mu jednak dalszej edukacji przedmiotowej w klasie programowo wyższej i nie przekraczają możliwości uzyskania podstawowej wiedzy w ciągu dalszej nauki w szkole. Przedstawia, w czasie prezentacji ustnej lub pisemnej, mniej niż połowę wymaganej przy danym temacie wiedzy, popełniając przy tym znaczną ilość błędów. W obrębie poszczególnych tematów sygnalizuje znajomość jedynie nielicznych zagadnień. Prezentowany przez ucznia zasób wiedzy jest dosyć chaotyczny, mało uporządkowany i rzadko uwzględniający hierarchię ważności zjawisk i procesów. Częściowo trafnie określa ramy czasowo – przestrzenne tematów lokalizując fakty i zjawiska w czasie i przestrzeni historycznej. Potrafi określić kolejność chronologiczną głównych wydarzeń, nanosi daty i wydarzenia na oś czasu przy wydatnej pomocy nauczyciela. Lokuje na mapie tylko miejsca ważnych, przełomowych wydarzeń. W znikomym sposób wyjaśnia związki i relacje między

faktami, zjawiskami i procesami historycznymi. Formułuje bardzo ograniczone wnioski, w dodatku z błędami i bez odpowiedniego uzasadnienia. Zna przyczyny i skutki jedynie wybranych wydarzeń, najczęściej tych, które miały przełomowe znaczenie dla dziejów ludzkości. Wypowiedź ucznia jest nieuporządkowana, niepełna i w ponad połowie błędna, a wypowiedzi pisemne zawierają liczne błędy językowe i ortograficzne. Podejmowana przez ucznia na lekcjach analiza tekstów źródłowych jest najczęściej niepełna, błędna i mało uporządkowana. Dodatkowo uczeń posiada duże braki w zeszycie przedmiotowym, tak w notatkach z lekcji, jak i braki prac domowych. Prace domowe ucznia są często niestaranne i nieprzemyślane. Uczeń sporadycznie wypowiada się na forum klasy z własnej inicjatywy. Jedynie przy aktywnej i częstej pomocy nauczyciela rozwiązuje problemy typowe o niewielkim stopniu trudności. Jego frekwencja na lekcjach jest wprawdzie niska, ale w przeważającej mierze usprawiedliwiona.

Ocena dostateczna – poziom wymagań podstawowych: Uczeń opanował wiadomości podstawowe ujęte w planie wynikowym na poziomie nieprzekraczającym wymagań zawartych w podstawie programowej. Dysponuje niepełną wiedzą określoną programem nauczania, ale nie uniemożliwia mu to dalszej edukacji przedmiotowej w klasie programowo wyższej. Opanował najważniejsze wiadomości i umiejętności, ale zapamiętywanie treści dominuje u niego nad ich rozumieniem. W obrębie poszczególnych tematów sygnalizuje około połowy wymaganych zagadnień. W czasie wypowiedzi ustnych i pisemnych przedstawia materiał w większości uporządkowany pod względem tematycznym, zachowując hierarchię ważności rozpatrywanych faktów i zjawisk oraz porządek chronologiczny. Przedstawia, w czasie prezentacji swej wiedzy, około połowy wymaganej przy temacie faktografii, nie popełniając przy tym znacznej ilości błędów. Trafnie określa ramy czasowo – przestrzenne tematów lokalizując fakty i zjawiska w czasie i przestrzeni historycznej. Potrafi określić kolejność chronologiczną głównych wydarzeń. Nanosi daty i wydarzenia na oś czasu przy pomocy nauczyciela. Ma dość dobrą orientację na mapie, ale samodzielnie lokuje na mapie jedynie miejsca ważnych wydarzeń. W ograniczonym stopniu prezentuje relacje i związki między faktami, zjawiskami i procesami historycznymi. Dostrzega, w wąskim zakresie, zależności i związki przyczynowo- skutkowe pomiędzy zjawiskami z historii powszechnej i historii Polski. Posługuje się poprawnie terminologią historyczną i faktografią mieszczącą się w minimum programowym określonym ustawą. Formułuje samodzielnie mało uporządkowane wnioski, chociaż w większości poprawne, ale często bez odpowiedniego uzasadnienia. Analiza tekstów źródłowych jest u niego pełna, uporządkowana tematycznie i chronologicznie, wykonywana samodzielnie i zawiera jedynie nieliczne błędy rzeczowe. Wykazuje znajomość najczęściej występujących i wykorzystywanych na lekcjach źródeł – umie je rozróżnić pod względem formy i treści oraz wykorzystać jako źródło informacji historycznej z instrukcją i pod kierunkiem nauczyciela. Umiejętności przedmiotowe stosuje w sytuacjach typowych.

Jego wypowiedzi ustne i pisemne rzadko są chaotyczne i zawierają nieliczne błędy językowe. Nazywa problemy o średnim stopniu trudności i stawia do nich pytania. Prace domowe często są staranne i przemyślane i w przeważającej mierze pozostają w związku z tematem zadania. W zeszycie przedmiotowym nie ma rażących braków, prowadzi go systematycznie. Jest raczej mało aktywny na zajęciach, nie angażuje się szczególnie w proces dydaktyczny na lekcjach, sporadycznie wypowiada się na forum klasy z własnej inicjatywy, chyba, że jest systematycznie do tego zachęcany przez nauczyciela. Ma przeciętną frekwencję na lekcjach, ale zawsze usprawiedliwioną.

Ocena dobra – poziom wymagań rozszerzających: Uczeń opanował wiadomości z zakresu podstawowego i ponadpodstawowego objęte programem nauczania w sposób zadowalający. Ma wprawdzie niewielkie braki w zakresie wiedzy, ale udziela prawidłowych odpowiedzi naprowadzających na właściwy tok myślenia i poprawnie rozwiązuje zadania o pewnym stopniu trudności i wymagające opanowania umiejętności przewidzianych programem. Prawidłowo rozumuje, dostrzega podobieństwa i różnice. W czasie odpowiedzi ustnych i pisemnych przedstawia materiał uporządkowany pod względem tematycznym, zachowując niemal całkowicie hierarchię ważności danych faktów, zjawisk i procesów oraz porządek

chronologiczny. Wyodrębnia najważniejsze zagadnienia w obrębie poszczególnych tematów i czyni to niemal bezbłędnie. Potrafi samodzielnie i precyzyjnie określić ramy czasowo - przestrzenne danego zagadnienia czy zjawiska, lokalizując je w czasie i przestrzeni historycznej. Przedstawia zdecydowaną większość wymaganej faktografii, bez poważniejszych błędów. Poprawnie stosuje większość pojęć i terminologii przedmiotowej wymaganej przy danych tematach, pomijając jedynie jednostkowe pojęcia. Dostrzega i opisuje poprawnie zależności i związki przyczynowo - skutkowe między różnymi faktami, zjawiskami i procesami historycznymi, również pomiędzy zjawiskami z zakresu historii powszechnej i historii Polski. Formułuje, z nielicznymi błędami, prawidłowe wnioski częściowe i ogólne. Jego ocena wydarzeń, zjawisk i procesów historycznych nie budzi większych zastrzeżeń, ale częściowo jest stereotypowa i emocjonalna. Podejmowana przez ucznia i wykonywana samodzielnie analiza tekstów źródłowych zawiera jedynie nieliczne jednostkowe błędy rzeczowe, jest w większości kompletna, uporządkowana tematycznie i chronologicznie. Czytanie różnego rodzaju tekstów źródłowych ze zrozumieniem, pod kątem sformułowanych do tekstu pytań, nie stwarza uczniowi większego problemu - dokonuje właściwej selekcji informacji. Typowe zadania teoretyczne i praktyczne rozwiązuje całkowicie samodzielnie. Nabyte umiejętności przedmiotowe potrafi stosować w sytuacjach problemowych. Rozumie związki przyczynowo - skutkowe występujące w życiu społecznym, gospodarczym i politycznym. Wiadomości nie tylko zapamiętuje, ale też je rozumie. Wiedzę czerpie nie tylko z podręcznika, ale także z innych źródeł informacji (literatura popularnonaukowa, Internet, prasa codzienna i inne). Jego prace pisemne domowe są zawsze związane z tematem, zawierają własne przemyślenia i wnioski i nie posiadają błędów merytorycznych. Uczeń jest aktywny w klasie, chętnie zabiera głos w dyskusji, zgodnie współpracuje w grupie. Ma starannie i systematycznie prowadzony zeszyt przedmiotowy. Posiada wysoką frekwencję na lekcjach - systematycznie uczęszcza na zajęcia z historii.

Ocena bardzo dobra - poziom wymagań dopełniających: Uczeń w pełni przyswoił sobie wiadomości podstawowe i ponadpodstawowe objęte podstawą programową. Właściwie stosuje zdobyte umiejętności i wiedzę. Posługuje się odpowiednim słownictwem - używa pojęć we właściwym znaczeniu. Samodzielnie podaje odpowiedzi, ocenia fakty, procesy i zjawiska rzeczywistości społeczno- politycznej. Samodzielnie również rozwiązuje problemy teoretyczne i praktyczne. Samodzielnie analizuje teksty źródłowe dokonując prawidłowej interpretacji wydarzeń, zjawisk i procesów historycznych i oceniając ich wiarygodność i przydatność. Potrafi integrować wiedzę z różnych źródeł informacji historycznej w czasie swoich wypowiedzi ustnych i pisemnych. Potrafi korelować swą wiedzę historyczną z wiedzą z pokrewnych przedmiotów (język polski, wiedza o kulturze, wiedza o społeczeństwie, geografia). Ma bardzo dobrą orientację we współczesnej rzeczywistości politycznej i społeczno - gospodarczej Polski i świata. Wykazuje pełną i rzetelną znajomość poznanej faktografii. Jego wypowiedzi ustne i pisemne są bogate w treści, fakty, opinie i oceny, bez błędów językowych i ortograficznych i integrują wiedzę uzyskaną z różnych źródeł informacji historycznej. Podejmuje próby twórczego rozwijania własnych uzdolnień. Samodzielnie i poprawnie interpretuje dane statystyczne, wykresy i mapy. Samodzielnie wyciąga wnioski, formułuje problemy i pytania. Prezentuje na forum klasy własne sądy i opinie uzasadniając je za pomocą trafnych argumentów w toku dyskusji. Jest bardzo aktywny na lekcjach, organizuje pracę w grupie. Starannie wykonuje zadania domowe i dodatkowe zadania wykraczające poza podstawowe wymagania programowe (Np. gromadzi materiał regionalny, opracowuje referaty, biogramy, przygotowuje gazetki ściennie). Chętnie angażuje się w różnego rodzaju konkursy przedmiotowe. Posiada wzorowo prowadzony zeszyt przedmiotowy.

Ocena celująca - Uczeń posiada oprócz wiedzy programowej wiedzę 96 % podstawy programowej. Jego zasób wiedzy i umiejętności świadczy o wyraźnych i sprecyzowanych uzdolnieniach humanistycznych. Systematycznie pracuje nad pogłębianiem wiedzy historycznej i rozwijaniem własnych uzdolnień i zainteresowań - samodzielnie, poprzez lekturę pozycji popularnonaukowych, zdobywa dalszą wiedzę. Czynnie uczestniczy w lekcjach, prezentuje dociekliwość podczas rozwiązywania problemów historycznych, formułując własne sądy i opinie

na podstawie znacznej wiedzy faktograficznej, a także w oparciu o odpowiednie teksty źródłowe i lekturę dla uzasadnienia swej wypowiedzi. Dokonuje pełnej oceny zjawisk, procesów i faktów w oparciu o szeroki zasób informacji zdobytych ze źródeł pozapodręcznikowych. Umiejętnie wykorzystuje wiedzę z innych przedmiotów – historii czy geografii. Biegłe rozwiązuje podane do przemyślenia problemy teoretyczne i praktyczne. Proponuje własne, niekonwencjonalne i nietypowe rozwiązania. Starannie wykonuje dodatkowe zadania – referaty, biogramy, odczyty, gazetki ścienna, artykuły. Współpracuje z nauczycielem w przygotowywaniu zajęć opartych na twórczym rozwiązywaniu problemów. Samodzielnie i twórczo rozwija własne uzdolnienia. Wzorowo prowadzi zeszyt przedmiotowy. Uczestniczy w olimpiadach i konkursach przedmiotowych i osiąga w nich sukcesy.